

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: RR-053-25

Dato: 8. april 2025

Stillet af: Emilie Haug Rasch (Ø)

Besvarelse udsendt den: 6. maj 2025

Besvarelse af RR-spørgsmål vedr. hjemmefødselsordningen, stillet af Emilie Haug Rasch (Ø)

Spørgsmål:

Jeg er blevet gjort opmærksom på at der ikke henvises til hjemmefødselsordningen på lige fod med fødestederne i regionen. Hvorfor det?

- Hvor mange visiteres og benytter hjemmefødselsordningen i Region Hovedstaden?
- Hvordan oplyses de gravide/kommende forældre om muligheden for at føde hjemme?
- Hvordan er forskellene mellem hjemmefødselsordningen i Region Hovedstaden og Region Sjælland? Herunder fødendes tilfredshed og antal som benytter ordningen?

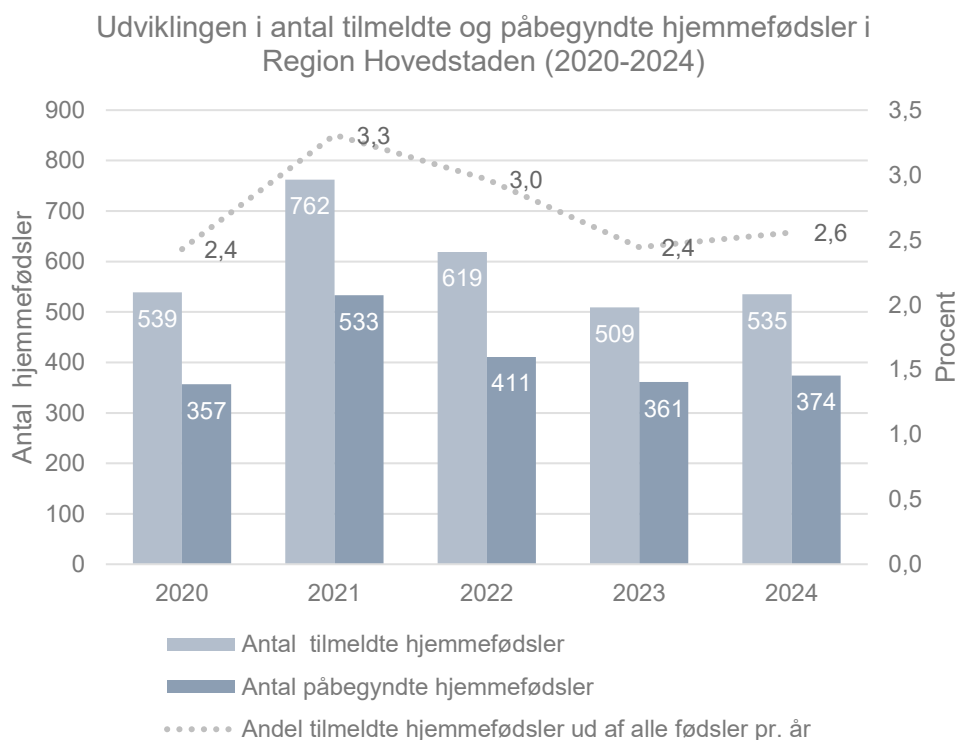
Svar:

Ad 1 - Hvor mange visiteres og benytter hjemmefødselsordningen i Region Hovedstaden?

Den regionale hjemmefødselsordning dækker fødestederne på Amager og Hvidovre Hospital, Herlev og Gentofte Hospital, Nordsjællands Hospital og Rigshospitalet. Bornholms Hospital har egen hjemmefødselsordning, og fremgår derfor ikke af besvarelsen neden for.

I 2024 var der 535 tilmeldte til Region Hovedstadens regionale hjemmefødselsordning – svarende til 2,6% af alle fødende. Der var i 2024 374 påbegyndte hjemmefødsler.

Af nedenstående figur fremgår udviklingen i antal tilmeldte og påbegyndte hjemmefødsler ved Region Hovedstadens regionale hjemmefødselsordning i perioden 2020-2024.

Figur 1. Udvikling i antal tilmeldte og påbegyndte hjemmefødsler til Region Hovedstadens Hjemmefødselsordning i perioden 2020-2024.

Erfaringerne fra den regionale hjemmefødselsordning er, at omkring 50 % af de førstegangsfødende overflyttes til hospitalet under fødslen, mens cirka 9 % af de flergangsfødende overflyttes fra hjemmet til hospitalet under fødslen

Nogle gravide er tilmeldt hjemmefødselsordningen, men ender med at føde på hospitalet af forskellige sikkerhedsmæssige årsager. Det er i sidste ende sikkerheden for mor og barn, der er det vigtigste, hvorfor der kan være forhold undervejs i graviditeten, som gør, at en hjemmefødsel frarådes.

Påbegyndte hjemmefødsler betegner hjemmefødsler, hvor jordemoder er kommet ud til den fødende, og den aktive del af fødslen er gået i gang. Der kan være forhold undervejs i fødslen, hvor den fødende må overflyttes til et hospital, og fødslen gennemføres derfor på fødestedet.

Ad 2 - Hvordan oplyses de gravide/kommende forældre om muligheden for at føde hjemme?

Alle fødende har jf. sundhedslovens § 83 ret til at modtage jordemoderhjælp – også, hvis den gravide ønsker at føde i eget hjem. Alle gravide oplyses som udgangspunkt ved første jordemoderkonsultation om muligheden for at føde på hhv. fødegang, fødeklínik eller i eget hjem.

Da sikkerheden for mor og barn er det vigtigste, kan der være forhold der gør, at jordemoderen fraråder en hjemmefødsel. For at en hjemmefødsel anbefales skal nedenstående punkter gøre sig gældende for den gravide:

- Den gravide er sund og rask og har en normal graviditet
- Eventuelle tidligere fødsler skal være forløbet uden komplikationer såsom kejsersnit, fastsiddende moderkage eller større blødning efter fødslen.
- Den gravides BMI er under 35
- Der ventes et normalvægtigt barn i hovedstilling
- Den gravide føder til termin, dvs. mellem uge 37+0 og uge 41+6
- Fødslen går i gang af sig selv
- Den gravide er højst fjerdegangsfødende – da risikoen for stor blødning efter fødslen stiger, når man har født mange gange.

Den regionale hjemmefødselsordning har en række kommunikationskanaler, hvor den gravide og kommende forældre kan finde oplysninger og materiale om hjemmefødselsordningen.

De fire store fødesteder i Region Hovedstaden har alle information om den regionale hjemmefødselsordning. Her finder man f.eks. generel information om ordningen, herunder hvilke gravide der anbefales at kunne føde i eget hjem, informationsvideoer omkring ordningen, information omkring de praktiske forberedelser til en hjemmefødsel mv. Ved jordemoderambulatorier er der info-tv kampagner og information omkring muligheden for at føde i eget hjem.

Desuden har ordningen en [Instagramprofil](#), hvor gravide og kommende forældre kan følge med i ordningen herunder bl.a. opslag med nyttig viden om hjemmefødsler og forberedelse, statistik på hjemmefødselsordningen, møde regionens hjemmefødselsjordemødre og mulighed for at følge med en hjemmefødselsjordemoder på vagt.

Derudover afholder Region Hovedstaden hjemmefødselscaféer ca. fire gange om måneden. Hjemmefødselscaféen er for gravide, der ønsker at føde hjemme, eller som gerne vil høre mere inden endelig beslutning om fødested.

Hjemmefødselscaféerne er desuden et forum, hvor den gravide og deres partnere kan møde andre kommende forældre, har mulighed for at dele erfaringer, samt får bred information om hjemmefødsel og har mulighed for at stille spørgsmål hertil til en eller to hjemmefødselsjordemødre.

Ad 3 - Hvordan er forskellene mellem hjemmefødselsordningen i Region Hovedstaden og Region Sjælland? Herunder fødendes tilfredshed og antal som benytter ordningen?

Region Hovedstadens regionale hjemmefødselsordning:

- Gravide i Region Hovedstaden kan vælge mellem at føde på et af regionens fødesteder eller at føde hjemme med assistance fra en jordemoder fra den regionale hjemmefødselsordning.
- I 2019 etablerede Region Hovedstaden *en fælles regional hjemmefødselsordning*. Den regionale hjemmefødselsordning dækker fødestederne på Amager og Hvidovre Hospital, Herlev og Gentofte Hospital, Nordsjællands Hospital og Rigshospitalet. Bornholms Hospital har egen hjemmefødselsordning.
- Det er frivilligt for den enkelte ansatte jordemoder at deltage i varetagelsen af hjemmefødsler. Hjemmefødselsordningen tager hensyn til, at jordemødrene opretholder tilknytning til fødestederne og vedligeholder deres kompetencer ved også at deltage i arbejdet på en fødegang/fødeklinik. Hjemmefødselsjordemødrene har det samme udstyr, videndeler og deltager i de samme kurser som øvrige jordemødre. Således sikres høj faglighed og ensartet kvalitet i tilbuddet til kvinder, der ønsker at føde i eget hjem.
- Ved behov for lægelig intervention, enten under eller efter fødslen, skal der ske overflytning til et hospital med en fødeafdeling med relevante kompetencer, og den gravide vil i så fald blive transporteret til det nærmeste hospital.
- Gravide, som vælger hjemmefødselsordningen vil blive tilbudt graviditetsundersøgelser og fødselsforberedelse på lige vilkår med gravide, som vælger at føde på en fødeafdeling på et hospital.
- Region Hovedstaden har desuden etableret en hjemmefødselscafé på Gentofte Hospital, som varetages af jordemødrene fra hjemmefødselsordningen. Hjemmefødselscaféen giver gravide og deres partner mulighed for at høre om erfaringer med hjemmefødsler.
- Region Hovedstaden har dermed et godt og sikker tilbud til gravide, som ønsker at føde hjemme.

Hjemmefødselsordning i Region Sjælland

- Hjemmefødselsordning Sjælland er – i modsætning til ordningen i Hovedstaden – et fritstående jordemoderledet tilbud uden geografisk, faglig eller ledelsesmæssig tilknytning til fødeafdeling. Dvs. der er tale om et selvstændigt fødetilbud.
- Med ordningen sikres den fødende fast tilknytning til jordemoder med erfaring i hjemmefødsel.
- Da fødsler i hjemmefødselsordningen og på klinik udenfor sygehus med en fødeafdeling udelukkende varetages af jordemødre, er tilbuddene alene målrettet kvinder med forventet ukomplicerede graviditetsforløb og fødsler. Kvinder, som er tilknyttet hjemmefødselsordning eller privat fødeklinik, tilknyttes også en fødeafdeling, hvor de blandt andet scannes undervejs i graviditetsforløbet, og hvor de ved behov tilbydes konsultation med obstetrikere.
- I tilfælde af komplikationer under graviditetsforløbet kan det vise sig aktuelt at foretage en omvisitering til fødeafdelingen. Overflytning til fødeafdeling kan på samme måde blive aktuelt, hvis der opstår behov for lægelig intervention i forbindelse med fødslen, herunder behov for akut forløsning, medicinsk smertelindring eller håndtering af komplikationer for mor og barn efter fødsel.

Antal som benytter hjemmefødselsordningerne

Som beskrevet ovenfor i pkt. 1 var der Region Hovedstaden i 2024 535 tilmeldte og 374 påbegyndte hjemmefødsler. Til sammenligning var der i Region Sjælland 479 tilmeldte og 344 påbegyndte hjemmefødsler i 2024.

Tilfredshed med hjemmefødselsordningen

I Region Hovedstaden indgår den regionale hjemmefødselsordning ikke i den årlige den landsdækkende undersøgelse af patientoplevelser (LUP). Der gennemføres ikke separate tilfredshedsundersøgelser af ordningen. Ordningen oplever dog mange gravide og par der tilmelder sig ordningen efter vedtagne graviditeter – særligt de gravide og par, hvor det ikke lykkedes at gennemføre en hjemmefødsel ved første graviditet.

Da hjemmefødselsordningen i Region Sjælland er et fritstående tilbud, gennemføres der ingen standardiserede målinger af tilfredsheden. Generelt gælder det dog, at fødende der kan vælge hjemmefødselsordningen har en ukompliceret graviditet og fødsel.